Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Liber pandectarum medicinae

Matthaeus <Silvaticus>

[Venedig], 10. Okt. 1480

Sequitur de Q

urn:nbn:de:bsz:31-316129

Visual Library

Plumbū quid eſt lege.l.baſas.
Plūbata eſt quoddā vnguentū quo utūtur mulieres ad mūdificandā faciē ex ſepo argento uiuo ceruſa plumbo ⁊ cetera confectum.
Pruna		.i.ignis perſicus.
Pruna		quid eſt.l.guas.

Sequitur de.Q.

Q Litteram nec greci nec arabes hūt.Stephanꝰ tū tranſlatoꝛ regal' diſpoſitiōis multa vocabula que per kef vel caf ſcribuntur apud arabes per .q. ſcripſit.
Quama		.i.tubera.
Quameos		.i.ſcilla.
Quaſſa		.i.aqua.
Qualunces		.i.lac.
Quattuoꝛ ſemina frigida ſūt ſemina cōia.
Qualanea		.i.iuſquiamus.
Quatila		.i.lactuca.
Quadrans eſt nomen ponderis pōderās.ʒ.ij.⁊ ē quarta pars vnius vncie.
Quadrimedium.i.cōfectio ex quattuoꝛ ſpeciebꝰ vel antidotum.
Quactus		.i.cohagulum.
Quercus eſt lignū glādiferū:ꝓ quo lege.l.bulos.
Querceola		.i.camedreos.
Quercula maioꝛ		idem quod ſupꝛa.
Quercula minoꝛ		.i.camepitheos.
Quercoꝛ		.i.lingua.
Quenetis		.i.fenicis.
Queſten		.i.paritaria.
Quebeli hiſpanici		.i.antimonium.
Quernus		.i.quercus.
Querquera		.i.febris acuta vel acra.
Querich		.i.ſulphur.
Quermaregi.i.fructus thamariſci vl' thamariſcꝰ domeſtica:cuius fructus eſt ſicut galla.
Quercus ſyriacum.i.ſumac.

Cap.599.

Q Verū vroboan arabice: latine piguedo uel adeps.Serap.lib.aggreg.cap . quarū vroboan auc. gal.qū ē aīal humidū generatur in eo pinguedo ſicut porcus.qū eſt ſiccū generat' i eo adeps ſicut taurus capra ⁊ aīalia que hūt cornua Diaſ.cap.de axungia. virtus eſt oībus adipibus ca . taurina malaſtica ⁊ ſtiptica eſt ſicut ⁊ bubalina ⁊ uitulina ⁊ magis capꝛina:paſcuarū cauſa.vnde dyſentetricis clyſterijs miſcetur cū polēta:⁊ furfure cocti ⁊ ſucco ptiſane:⁊ ſic huic cauſe additur per clyſtere. vnde quibus moꝛdicatiōes ſūt ano aut iteſtino colō inijcitur capꝛina adeps: qꝛ facile dēſat . mitigat. n.moꝛdicationes dyſētericis:ul' tenaſmon patiētibus.quibus āt i pꝛofundo moꝛdicationes ſiūt ex tenui humoꝛe adeps anſerina aut pullina inijcitur. Omnes ergo adipes virtutis ſunt ca.poꝛcina ca.ē:tauria calidioꝛ ⁊ diafoꝛetica:iuſellū capꝛine adipis. ptbiſicis opitulat' bibētibus.cantarides ſubuenit. hircinū ſepū ſoluterium ē:ſi cū ſanguine omnino ſolutuꝫ fuerit : ⁊ lanis ſuccid s impoſitū.podagric' ſ opitulatur maxime ſi crocuꝫ acceperit Berbecinum ſimiles poꝛcino hꝫ virtutes ſtericas ut ani cās utiliter curet. cōbuſturis fert opem.poꝛcinus vero uetus ⁊ ſalitus ca.ē ⁊ malacticus:qui ſi cum uino lotus fuerit pleureticis utilis ē ⁊ matrici.⁊ ignis cōbuſtionibꝰ mixtus cū cinere aut cum calce tumoꝛem ſoluit.⁊ vulnera ad ſanitatē perducit.aſininus adeps dicitur nigras cicatrices cōcoloꝛare.anſerinꝰ ſiue gallinaceus ſūme mirificus eſt ob dulcedinē pinguedinis.mulierū cāis utiliter adhibetur.rimulas labioꝛuꝫ curat:⁊ totius vultus frigoꝛe factas rimas optime ſanat:⁊ aurīū doloꝛes.vrſinus dr̄ capillis pꝛeſtare incrementū:alopicias emendare: perniones curare. vulpinus aurium doloꝛē tollit. leoninus dr̄ uenenis eē contrarius.Ceruino adipe hō perunctus beſtias oēs expellit:⁊ ē repercuſſibilis odoꝛis cā:que ſerpētes perſequitur.adeps piſciū fluuialiū melle mixto ⁊ in ſole ſolutus caligines oculoꝛū detergit.viperinus uero ſuffoſiones oculoꝛum:⁊ obtuſiones ⁊ caligines mixta' cedria tanti ponderis ⁊ melle actico ⁊ oleo ueteri curat alarum pillos inunctus naſci non ſinit. Omnus ergo adeps ſine ſale recēs malaxat atqꝫ idurat;pinguedinis cā obtundit ⁊ venena:eoſdēqꝫ iuſellū non ſolū his qui cātarides biberunt iuuat:uerū ēt ad qđlibet uenenum.vetus āt uel ſalitus uel quibuſlibet aromatibus cōditus recoꝛperatiue uirtutis ē:ſed ſpaliter pꝛo aīalibus ſeu paſcuis alius alio magis ac minus laxatiuus ſiue mitificus inuenitur. Oēs tū durities mollire pōt.adeps āt leoninus oībus quadrupedibus calidioꝛ:⁊ minus extenuatoꝛius eſt.vetus aūt factus adeps a ſeipſo fit calidioꝛ:⁊ leptomeris ⁊ diafoꝛeticus vere.
Quebonomelet in pꝛactica haly abbatis in cōfectiōe eſdre quā azare uocat:eo loco apud Auic.ē almeſichi:⁊ in pantegni eſt epar pulli equi:ſed in antidotario virili ꝓ ſplene pulli equi hētur.
Quelenech		idem quod ſupꝛa.
Quebꝛitū	.i.ſulfur.	Queniū	.i.cyminū.
Queruna	.i.acuta.	Queheri	.i.cheyri.
Querſenē		.i.oꝛobus.
Querzinazagi ſiue q̄rinazagi.i.fructꝰ thamariſci.
Queſcum		.i.kiſch.
Queſuſi		.i.coꝛiandrū.
Quetire		.i.dragantum.
Querraſſum		.i.apium.
Quenogloſſa		.i.arnogloſſa.
Qrimatezare		.i.fomentare.
Quinocarpus		.i.nuclei pini.
Quiamos		.i.ſquilla.
Quipero		.i.radix iunci.
Quiamos		.i.faba.
Quianeo		.i.ventus.
Quinoſalium		.i.pſillium.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Quirinaicū eſt nomen loci ut thebaicuʒ ⁊c. vn̄ di citur opium quirinaicum :⁊ opiuʒ thebaicū ſecū dum diuerſa loca.
Quirinos.i.hypoquiſtidos vel baulaſtia.ꝓ hypo quiſtidos ponit eum Diaſ.inciſſos pro balauſtia ponit eum diaſcorides in hurnam.

Quinodorodo dapni.i.roſa canina
Quinocarpi .i.quinocarpus.
Quidros .i.far.
Quinobatus .i.cinoſbatus.
Quirita.i.teſta cabali marini.
Quiroaddolabin .i.roſa canina
Quiricus .i.ſemen lini
Quilius .i.coagulum
Quirib ceſalea .i.canis caput.
Quictomi .i.pulegium
Quida .i.ſcilla
Quidago .i.daucus.
Quigonus .i.papauer.
Quilioniſacum .i.oleū ſicionium
Quirion trianguli .i.radix iunci.
Quinomelon .i.pſillium.
Quibar .i.caſtoreum.
Quiſqualie ſtibuli ⁊ taiſſi idem :que omnia ſunt purgamenta tritici.
Quire .i.herba canabi.
Quiſcin agreſte ietaicha:⁊ eſt paritaria.
Quinacizata .i.infuſa
Quiaſos herba eſt a diaſ.ſic noīata quā ignoro.

Cap.600.

Quinquefolium latine grece

pentafilon.Diaſ.cap.pentafilon.Pentafilon aut pentaptes: aut pentaſconpſeudo ſelinū habet haſtas ſemine plenas ⁊ longas duobus palmis in quibus ſemen ē.folia habꝫ ediosmo ſimiliaꝛ⁊ in quinqꝫ partibꝰ diuiſa .ſingula folia in ſingulis haſtis florē viridem habent.naſcitur in locis humidis:⁊ in vijs.radix ē ei ruſa et oblonga.Plin.pentafilon quinqꝫ foliū a numero foliorū dicta.vnde ⁊ eā latini quinqꝫ foliuꝫ vocāt herba adeo munda ut purificationi ī templis adhiberi a gentibus ſolita eſſet.

Poſſe. elixatura eius decocta ad tertiā dolorem dentium mitigat ore retenta:⁊ quaſi gargariſmo adhibita putredinem oris tollit.aſpredinē arteriaꝝ diſſenit.ventrē ſtringit.diſentericis neceſſe adhibet.Artericis ⁊ ſciaticis preſtat effectū.Elixatura cū aceto ī cataplaſmatibus adhibita herpetas curat .ſcrofas ſpargit duricies ⁊ tumores medendo ſoluit.igne ſacrum extinguit.apoſtemata ⁊ panaricia impoſita ad ſanitatem perducit.cōdilomata ſoluit.ſcabiē tollit. ſuccus radicis eiꝰ acceptus cauſas epaticas ⁊ pulmonis cōponit.potionibus venenatis occurrit.folia eius cū idromelle aut vino bibita addito pipe quartanarijs remediū eſt:ſi tamen quatuor folia biberint.tertianarij vero tria cū aqua ſola.effimerans vero vnū.epilepticis vero accepta et triginta diebus preſtat effectū.ſuccus vero folioꝝ eius ictericis maximum preſidiū ciatis tribus acceptꝰ vulneribus et fiſtulis preſtat ſanitatē.interocellici remediū ē bibita.et in cataplaſmatibꝰ ꝓfluctē abſtinet ſanguinē.tēplis honori addit :et domibus poſita expiamentū ē.radix eiꝰ ē cal.⁊ nō abundāter et nimis acris:et ideo vtiliſſima ē ad vetris fluxum et denti um dolorem

Gal. viij.ſim.phar.cap .de pentafilon.pentafilon herbe radix ſiccat quidē fortiter:et nimiū vero ē acris ꝓpter qꝺ in multis vtilis ē:ſicut et oīa alia q̄cunqꝫ ſubtiliū ptiū etiā ſiccāt abſqꝫ mordicatione .eſt aūt radix ſiccatiua ex tertio iam gradu :minime vero caliditate manifeſta participat.

Auic. libro ſecundo cap. pentafilon. Pentafilon nominatur quinqꝫ folium:et eſt fortis exſiccationis ſine acuitate et aduſtione et mordicatiōe fit ex eo emplaſtrum ad fluxum et ſedat ipſuꝫ.et fit ex eo emplaſtrū et ſedat dubellet et ſcrofulas et oſtricice phlegmaticas.decoctio radicis eiꝰ valet ad vlcera deambulantia.et qꝺ de eo decoctuꝫ eſt cū aceto cōfert heriſipillis et panaricijs: ⁊ ſcabiei.et confert doloribꝰ iuncturaꝝ et ſciatice.et cōfert ramici bibitus et more emplaſtri ſuppoſitus et valet ad alcola.et folia eius cū vino valent ad epilepſiā accepta et bibita decē diebus.ſuccꝰ radicis eius valet ad dolorē epatis et pulmōis:et ictericiam cum bibitur per aliquos dies.Radix eius confert ſolidationi et vlceribus inteſtinorum :et emoroidibus. et ſimiliter decoctio eius radicis. folia eius cum vino conferunt quartane:et cotidiane.ſuccꝰ radicis eius eſt medicina pernicioſa.

Quinqꝫ neruia quid eſt:le.l.arnogloſſa
Quiaſces .i.paritaria
Quianos eſt uena terre que ſecūdū diaſ.naſcitur in cypro in fabrica metallica et in ſpeluncis littoreis.eligendum eſt limpidum colorem et ſmaraldinum habens.⁊c.
Quiſtis ſecundum Plin.eſt ulcus in angulo perpetuo humorem emanans.
Quiſctio dicit Plin.uocari quandam ſpeciē folij quod creticum dicitur.
Quiatiſtrū eſt nomen ferramentorum ocularibꝰ morbis aptorum.
Quianos color dicūt latini:ſed grece kianos :eſt color intra nigrum et uiridem.
Quili grece ſuccus.inde diaquilon ꝗd de ſucco fit ſiue emplaſtrum ſiue ſyrupus :uerum per ch melius ſcribitur.
Quinanchis .i.ſpaſmus.
Quinomella.i.pſillium:diaſ.cap.de pſillio.
Quiquilinia .i.liquiritia
Quirina .i.aſa
Quiſumumſchū .i.abrotanum
Quitino ſunt flores granatorum caduci.
Quitiſum .i.hypoquiſtidos
Quodros .i.far.
Quororo .i.cucumer.
Quoquimella .i.pruna

Sequitur de. R.